

Sygn. akt I ACa 947/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Roman Sugier (spr.)
Sędziowie :	SA Elżbieta Karpeta SO del. Mirella Szpyrka
Protokolant :	Magdalena Bezak

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2017 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa Stowarzyszenia (...) w W.

przeciwko Stowarzyszeniu Telewizji (...) w B.

o zapłatę i zobowiązanie do udzielenia informacji

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 19 maja 2016 r., sygn. akt I C 701/15

uchyla zaskarżony wyrok w punktach 3. i 5. i w tym zakresie sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

SSO del. Mirella Szpyrka	SSA Roman Sugier	SSA Elżbieta Karpeta
--------------------------	------------------	----------------------

Sygn. akt I ACa 947/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Katowicach zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.569,60zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty:

- 233,39 zł (dwieście trzydzieści trzy złote trzydzieści dziewięć groszy) od dnia 26 maja 2011r.;

- 271,14 zł (dwieście siedemdziesiąt jeden złotych czternaście groszy) od dnia 26 czerwca 2011r.;
- 282,78 zł (dwieście osiemdziesiąt dwa złote siedemdziesiąt osiem groszy) od dnia 26 lipca 2011r.;
- 322,15 zł (trzysta dwadzieścia dwa złote piętnaście groszy) od dnia 26 sierpnia 2011r.;
- 263,15 zł (dwieście sześćdziesiąt trzy złote piętnaście groszy) od dnia 27 września 2011r.;
- 318,76 zł (trzysta osiemnaście złotych siedemdziesiąt sześć groszy) od dnia 26 października 2011r.;
- 322,01zł (trzysta dwadzieścia dwa złote jeden grosz) od dnia 26 listopada 2011r.;
- 289,68 zł (dwieście osiemdziesiąt dziewięć złotych sześćdziesiąt osiem groszy) od dnia 28 grudnia 2011r.;
- 266,54 zł (dwieście sześćdziesiąt sześć złotych pięćdziesiąt cztery grosze) od dnia 26 stycznia 2012r.;

Nadto Sąd Okręgowy w wyroku zobowiązał pozwanego do udzielenia powodowi - w terminie 14 dni od uprawomocnienia się wyroku – informacji i dostarczenia mu dokumentacji pozwalającej na określenie rozmiaru wykorzystywania utworów audiowizualnych w sieciach kablowych pozwanego oraz wielkości uzyskiwanych z tego z tego tytułu wpływów, w tym w szczególności:

- liczby członków pozwanego w poszczególnych miesiącach jego działalności od dnia 1 stycznia 2012r. do dnia 15 lipca 2015r.;
- nazw programów telewizyjnych reemitowanych przez pozwanego w poszczególnych pakietach w okresie od dnia 1 stycznia 2012r. do dnia 15 lipca 2015r. z uwzględnieniem dat, od których następowała zmiana katalogu programów w poszczególnych pakietach;
- wielkości składek członkowskich pobieranych z tytułu dostarczania poszczególnych pakietów programowych w rozbięciu miesięcznym od dnia 1 stycznia 2012r. do dnia 15 lipca 2015r., ze wskazaniem ilu członków pozwanego korzystało w danym okresie z poszczególnych pakietów;
- wysokości wpływów netto (bez podatku VAT) ze składek członkowskich za odbiór telewizji kablowej w rozbięciu miesięcznym od dnia 1 stycznia 2012r. do dnia 15 lipca 2015r.;
- wysokości wszystkich wpływów osiągniętych z działalności pozwanego jako operatora telewizji kablowej w rozbięciu miesięcznym od dnia 1 stycznia 2012r. do dnia 15 lipca 2015r.;

w pozostałej części powództwo oddalił; ustalił opłatę ostateczną od roszczenia informacyjnego na kwotę 500 zł i uznał ją za pokrytą w całości przez powoda opłatą tymczasową oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.429 zł tytułem kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił, że powód - Stowarzyszenie (...) w W. - jest organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w rozumieniu art.104 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (DZ. U. 2016.623 j.t. dalej jako u.p.a.p.p). Pozwany Stowarzyszenie Telewizji (...) w B. został zarejestrowany w KRS dnia 6 czerwca 2005r., a jego celem działania było zapewnienie optymalnych warunków rozwoju i korzystania z sieci (...), emisja programów w sieci telewizji kablowej, tworzenie własnego programu osiedlowego i nadzór nad prawidłową eksploatacją instalacji sieci. Dnia 13 marca 2006r. strony zawarły umowę licencji na reemisję. Jej mocą:

- powód udzielił pozwanemu licencji na korzystanie z majątkowych praw autorskich i pokrewnych przysługujących producentom utworów audiowizualnych oraz ich współtwórcom w zakresie reemisji;

- pozwany zobowiązał się do dokonywania miesięcznych płatności z tytułu uzyskania licencji w wysokości równoważności 2,8% wszystkich miesięcznych rzeczywistych wpływów netto (bez podatku VAT), które operator kablowy otrzymuje z tytułu świadczenia usług reemisji programów telewizyjnych;
- strony ustaliły, że zapłata będzie dokonywana na rachunek bankowy powoda z dołu w okresach miesięcznych do 25 dnia kolejnego miesiąca kalendarzowego począwszy od dnia 1 lipca 2004r.;
- pozwany zobowiązał się także do udzielania powodowi na piśmie informacji dotyczących liczby abonentów, wysokości opłat abonentowych, wykazu programów reemitowanych przez niego oraz wartości miesięcznych rzeczywistych wpływów netto, które otrzymuje on z tytułu świadczenia usług reemisji programów telewizyjnych;
- strony ustaliły, że informacja ta będzie podawana w terminie do 25 dnia miesiąca kalendarzowego, następującego po miesiącu, za który przedkładane jest sprawozdanie.

Mocą aneksu z dnia 1 lutego 2010r. do powyższej umowy stawka wynagrodzenia za reemisję utworów z repertuaru powoda od dnia 1 stycznia 2010r. została obniżona z 2,8% na 2,2% wpływów netto (bez podatku VAT) operatora.

W okresie do dnia 15 lipca 2015r. pozwany zgodnie z wykazem Urzędu Komunikacji (...) był operatorem telewizji kablowej, a jego członkami były osoby zamieszkujące stare osiedle po Hucie (...) w B.. Decyzją Prezesa (...) z dnia 15 lipca 2015 r. Stowarzyszenie zostało wykreślone z rejestru nadawców prowadzących działalność gospodarczą. W latach 2013 – 2014 swoim członkom dostarczało pakiet zawierający 38 programów telewizyjnych, za który płacili oni składkę w wysokości 25 zł/m-c

Sąd Okręgowy ustalił także, że pozwany ze swoich zobowiązań wynikających z umowy licencyjnej wywiązywał się należycie do dnia 31 marca 2011r. Od dnia 1 kwietnia 2011r. zaprzestał dokonywania płatności należnego powodowi wynagrodzenia, a od dnia 1 stycznia 2012r. również udzielania informacji dotyczących jego działalności.

Kierowane do pozwanego wezwania do zapłaty nie przyniosły oczekiwanego skutku. Nie przyniosło także takiego skutku ostateczne wezwanie do zapłaty z dnia 19 marca 2015r.

Według wyliczenia pozwanego należne, ale niezapłacone powodowi wynagrodzenie w wysokości 2,2% netto wynosiło:

- w kwietniu 2011r. – 189,75zł;
- w maju 2011r. – 220,44zł;
- w czerwcu 2011r. – 229,90zł;
- w lipcu 2011r. – 261,91zł;
- w sierpniu 2011r. – 213,95zł
- we wrześniu 2011r. – 259,16zł;
- w październiku 2011r. – 261,80zł;
- w listopadzie 2011r. – 235,51zł;
- w grudniu 2011r. – 216,70zł.

Dnia 25 stycznia 2016r. Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Telewizji (...) podjęło uchwały:

- nr (...) o likwidacji Stowarzyszenia;
- nr (...) o wyznaczeniu Zarządu Stowarzyszenia jako likwidatora;

- nr (...) o określeniu zasad likwidacji Stowarzyszenia przez likwidatora.

Dnia 10 marca 2016r. A. C. prezes zarządu pozwanego – likwidator złożył w Sądzie Rejonowym K. w K. wniosek o zmianę wpisu w KRS – likwidacja. Wniosek ten został zwrócony zarządzeniem z dnia 16 marca 2016 r. Ponowny wniosek został złożony dnia 6 kwietnia 2016r. Pozwany nie został wykreślony z rejestru stowarzyszeń a powyższy stan faktyczny był między stronami bezsporny.

W ocenie Sądu Okręgowego powództwo o zapłatę zasługiwało na częściowe uwzględnienie, a powództwo o zobowiązanie do udzielenia informacji (tzw. roszczenie informacyjne) na uwzględnienie w całości.

Sąd Okręgowy argumentował, że podjęcia przez Walne Zebranie Członków pozwanego w dniu 25 stycznia 2016r. uchwały nr (...) o likwidacji Stowarzyszenia, nie powoduje ustania jego bytu prawnego, gdyż dopiero z chwilą zakończenia likwidacji, likwidator zgłasza sądowi wniosek o wykreślenie stowarzyszenia z rejestru. Z tych względów Sąd Okręgowy uznał, że utratę osobowości prawnej stowarzyszenia może powodować najwcześniej uprawomocnienie się postanowienia sądu o wykreśleniu stowarzyszenia z KRS w trybie art. 37 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U.2015.1393 j.t.). Sąd Okręgowy podkreślił, że pozwany na dzień orzekania nie był prawomocnie wykreślony z rejestru stowarzyszeń, wobec czego posiadał osobowość prawną, a zatem posiadał zdolność sądową i procesową.

Zdaniem Sądu Okręgowego należne powodowi wynagrodzenie od pozwanego obejmuje okres od 1 kwietnia 2011r. do 31 grudnia 2011r. i wynosi 2.089,12zł netto, co wynika z bezspornego stanu faktycznego. Pozwany nie zapłacił powodowi powyższej kwoty powiększonej o podatek VAT w wysokości 23% stosownie do art.8 ust. 2a ustawy z dnia 11 marca 2004r. o podatku od towarów i usług (Dz.U.2011.177.1054 j.t.) oraz nie udzielił mu informacji koniecznych do ustalenia wysokości wynagrodzenia za okres od 1 stycznia 2012r. do 15 lipca 2015r., to zgodnie z żądaniem pozwu jego roszczenie zasługiwało na uwzględnienie albowiem znajduje swą podstawę w § (...) umowy licencji na reemisję z dnia 13 marca 2006r. aneksowanej dnia 1 lutego 2010r. w zw. z art.110 ustawy z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U.2006.90.631 j.t.). Z tych względów Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.569,60zł (2.089,12zł + 23%VAT) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na mocy art. 481k.c. od dnia wymagalności wynagrodzenia za poszczególne miesiące;

Sąd Okręgowy na podstawie (...) umowy licencji na reemisję z dnia 13 marca 2006r. oraz art. 105 ust.2 ustawy z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U.2006.90.631 j.t.) zobowiązał pozwanego do udzielenia powodowi - w terminie 14 dni od uprawomocnienia się wyroku – informacji i dostarczenia mu dokumentacji pozwalającej na określenie rozmiaru wykorzystywania utworów audiowizualnych w sieciach kablowych pozwanego oraz wielkości uzyskiwanych z tego z tego tytułu wpływów, a w pozostałej części powództwo o zapłatę oddalił jako niewykazane (art.6 k.c.) i przedwczesne. W ocenie Sądu Okręgowego dopiero, bowiem uzyskane informacje i udostępnione dokumenty ("niezbędne do określenia") będą stanowiły podstawę ustalenia wysokości dochodzonego przez powoda wynagrodzenia za okres od dnia 1 stycznia 2012r. do dnia 15 lipca 2015r. Natomiast oszacowana aktualnie przez powoda wysokość tego wynagrodzenia jest wyłącznie hipotetyczna i nie poparta żadnym dowodem (art.232k.p.c.). Zdaniem Sądu Okręgowego, nie istniały żadne przeszkody, aby powód chcąc dochodzić zapłaty wynagrodzenia za cały okres to jest od 1 kwietnia 2011r. do 15 lipca 2015r. jednym pozwem, uprzednio skorzystał z przysługującego mu na podstawie art.105 ust.2 ustawy z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U.2006.90.631 j.t.) tzw. roszczenia informacyjnego i uzyskał niezbędne informacje oraz dokumenty celem określenia i wykazania wysokości dochodzonego wynagrodzenia. Skoro tego nie uczynił, to naraził się na częściowe oddalenie powództwa z przyczyn wyżej podanych.

O kosztach Sąd Okręgowy orzekł na mocy art. 100 zd.1k.p.c. dokonując stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu.

Na podstawie art.15 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2016.623 j.t.) opłatę ostateczną od roszczenia informacyjnego ustalono na kwotę 500zł i uznano ją za pokrytą w całości przez powoda opłatą tymczasową.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w części tj. w zakresie punktów 3 i 5.

Wyrokowi temu zarzucił:

1) naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 317 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie polegające na niewydaniu wyroku częściowego, mimo, iż do rozstrzygnięcia nadawały się tylko niektóre z żądań pozwu, tj. roszczenie o zapłatę wynagrodzenia za okres od dnia 1 kwietnia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2011 r. oraz roszczenie o udzielenie informacji, którego spełnienie pozwala dopiero na rozstrzygnięcie żądania zapłaty wynagrodzenia za okres od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 15 lipca 2015 r.,

2) naruszenie przepisów postępowania tj., art. 217 § 1 w zw. z art. 224 § 1 k.p.c. poprzez zamknięcie rozprawy i wydanie wyroku mimo nieprzeprowadzenia postępowania dowodnego w całości, podczas, gdy Sąd pierwszej instancji orzekł o obowiązku udzielania przez pozwanego informacji i przedstawienia dokumentacji pozwalającej na określenie rozmiaru wykorzystywania utworów audiowizualnych w sieciach kablowych pozwanego oraz wielkości uzyskiwanych z tego tytułu wpływów, stanowiącym formę uzyskania dowodów, co spowodowało nieuzasadnione i przedwczesne oddalenie roszczenia o zapłatę wynagrodzenia za okres od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 15 lipca 2015 r.

W związku z powyższym wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w zaskarżonej części (tj. w zakresie pkt. 3 i 5) i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania a także zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zaważył, co następuje:

Apelacja powoda jako zasadna zasługuje na uwzględnienie w całości.

W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, że strona pozwana nie utraciła bytu prawnego, gdyż nie została wykreślona prawomocnym postanowieniem Sądu rejestrowego z Krajowego Rejestru Sądowego. Przedmiotowa kwestia została trafnie rozstrzygnięta przez Sąd Okręgowy a Sąd Apelacyjny podziela w całości rozważania w powyższym zakresie zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku jako mające uzasadnienie w prawidłowo powołanych przepisach prawa. Nie ma racji pozwany podnosząc w piśmie z dnia 24 stycznia 2017 r., iż nie posiada zdolności sądowej, skoro nie utracił bytu prawnego z chwilą złożenia wniosku o wykreślenie podmiotu z Krajowego Rejestru Sądowego (karta 369 – 372). Nadto stanowisko pozwanego w powyższym zakresie nie znajduje potwierdzenia w informacji odpowiadającej odpisowi aktualnemu z rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (karta 354 – 356) w którym brak jest wpisów w dziale 6 rubryka 1 - Likwidacja.

Wbrew stanowisku Sądu Okręgowego słusznie podnosi powód we wniesionej apelacji, że roszczenie informacyjne ma charakter pomocniczy względem roszczenia o zapłatę wynagrodzenia, nadto roszczenie informacyjne mające swoje źródło w §(...)umowy licencyjnej na remisję z dnia 13 maja 2006 r. oraz art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p. powinno być rozpoznane w pierwszej kolejności, a uzyskane dane na podstawie roszczenia informacyjnego pozwolą powodowi jako organizacji zbiorowego zarządzania na prawidłowe określenie wysokości opłat należnych od pozwanego. Podkreślić należy, że roszczenie informacyjne stanowi jedynie uprawnienie pomocnicze w ramach tego samego stosunku zobowiązaniowego łączącego strony, a które jest skierowane do pozwanego jako podmiotu zobowiązanego i służy zapewnieniu realizacji uprawnienia zasadniczego.

W niniejszej sprawie powód zgłosił w pozwie żądanie udzielania informacji na podstawie art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p. Podkreślić należy, że zgodnie z brzmieniem art. 317 § 1 k.p.c. Sąd może wydać wyrok częściowy, jeżeli do rozstrzygnięcia nadaje się tylko część żądania lub niektóre z żądań pozwu. Skoro powód wystąpił z roszczeniem informacyjnym to uczynił to celowo po to, aby uzyskać niezbędne dane, które są konieczne do ustalenia wysokości

dalszych ewentualnych opłat, jakie powinny na jego rzecz uiścić pozwany oraz dokumenty, które mogą stanowić w dalszym postępowaniu sądowym dowody na taką okoliczność.

Z tych względów Sąd Apelacyjny uznał, że powód korzystając z przysługującego mu roszczenia informacyjnego objętego pozwem będzie w stanie w oparciu o uzyskane dane ustalić wysokości roszczenia o zapłatę za okres od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 15 lipca 2015 r., co nie może powodować dla powoda negatywnych konsekwencji procesowych przy dochodzeniu roszczenia o zapłatę za powyższy okres przez oddalenie roszczenia jako przedwczesnego i niewykazanego.

Podkreślić należy, że dopuszczalność wniesienia w jednym pozwie roszczenia informacyjnego oraz roszczenia o zapłatę wynagrodzenia wynika ze specyfiki postępowania opartego o konstrukcje roszczenia informacyjnego. Odmienne stanowisko, jakie wyraził Sąd Okręgowy nie zasługuje na aprobatę. Sąd Okręgowy powinien był (a czego nie uczynił) w pierwszej kolejności orzec co do tych roszczeń objętych pozwem które nadają się do rozstrzygnięcia i w tym celu powinien wydać wyrok częściowy.

Sąd Apelacyjny podziela pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego zgodnie z którym „w przypadku roszczenia informacyjnego istotne jest to, że jego uwzględnienie powinno, po uprawomocnieniu się wyroku, stanowić tytuł do przymusowego wykonania obowiązku informacyjnego nałożonego na pozwanego, gdyby nie wykonał go zgodnie z treścią wyroku. Prowadzi to do wniosku, że gdy sąd uzna, iż na określonym etapie postępowania roszczenie informacyjne (jedno z roszczeń) nadaje się do rozstrzygnięcia, tj. zostały spełnione przesłanki przewidziane w art. 317 § 1 k.p.c., może w tym zakresie wydać wyrok częściowy. Z tego względu uzasadniony jest zarzut naruszenia tego przepisu.” (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego –Izby Cywilnej, sygn. akt I CSK 696/12, OSNC 2014/6/66, Biul. SN 2014/1/9, M. Prawn. 2014/15/810-811, M. Prawn. 2014/19/1019-2010, Legalis nr 1419285).

W ocenie Sąd Apelacyjny nie zasługuje na uwzględnienie przeciwne stanowisko wyrażone przez Sąd Okręgowy zgodnie z którym po uwzględnieniu roszczenia informacyjnego sprawa w zakresie roszczenia o zapłatę za okres od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 15 lipca 2015 r. jest dostatecznie wyjaśniona do rozstrzygnięcia, gdyż uniemożliwia powodowi wskazania okoliczności faktycznych, których istnienia roszczenie informacyjne dotyczyło oraz przedstawienia dowodów na ich wykazania. Nie można żądać od powoda, aby dysponował materiałem dowodowym na poparcie powyższego roszczenia o zapłatę (tj. za okres od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 15 lipca 2015 r.) w sytuacji, gdy jednocześnie uwzględnia się roszczenie informacyjne mające swoje źródło w umowie licencyjnej i w prawie autorskim – art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny uznał za zasadny zarzut apelacji w zakresie naruszenia art. 217 § 1 w zw. z art. 224 § 1 k.p.c. Rację ma powód podnosząc we wniesionej apelacji, że Sąd Okręgowy zamknął rozprawę mimo nieprzeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (odnośnie roszczenia o zapłatę wynagrodzenia za okres od 1 stycznia 2012 r. do dnia 15 lipca 2015 r.). Sprawa co do tego roszczenia nie została w całości dostatecznie wyjaśniona wobec czego nie nadawała się do rozstrzygnięcia. Rozstrzygnięcie w zakresie żądania powoda o zapłatę wynagrodzenia licencyjnego za okres od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 15 lipca 2015 r. jest możliwe dopiero po zrealizowaniu roszczenia informacyjnego i po przeprowadzeniu przez Sąd Okręgowy dalszego postępowania dowodowego. Wyrok w części dotyczącej roszczenia informacyjnego uprawomocnił się wobec niezaskarżenia go przez żadną ze stron. Przed orzeczeniem o całości roszczenia majątkowego pozwany winien być wezwany do ostatecznego sprecyzowania tej części żądania i naprowadzenia dowodów pod rygorem skutków prawnych wynikających z art. 6 k.c.

Z tych względów Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok w punktach 3 i 5 i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

SSO del. Mirella Szpyrka SSA Roman Sugier SSA Elżbieta Karpeta